

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-педагогічної роботи

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА»

для студентів освітнього рівня «магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
факультет обліку і фінансів
кафедра обліку і аудиту

Робочу програму схвалено на засіданні
кафедри обліку і аудиту
протокол від «28» серпня 2017 р. №
8

Завідувач кафедри обліку і аудиту
_____ С.Ф. Легенчук

Розробник: к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту Кучер С.В.

Житомир
2017 – 2018 н.р.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>07 “Управління та адміністрування”</i> (шифр і назва)	За вибором ВНЗ	
	Напрямок підготовки <i>071 “Облік і оподаткування”</i> (шифр і назва)		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	–
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	–
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 10	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>магістр</i>	16 год.	–
		Практичні, семінарські	
		24 год.	–
		Лабораторні	
		0 год.	–
		Самостійна робота	
		80 год.	–
		Індивідуальні завдання:	
		0 год.	
Вид контролю:			
	залік	–	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Бухгалтерська експертиза” є з’ясування сутності та призначення бухгалтерської експертизи; ознайомлення з історією її розвитку, працями вчених, які здійснили найвагоміший внесок у становлення бухгалтерської експертизи як специфічного методу розслідування злочинів і як окремої навчальної дисципліни; визначення процесуального та економічного аспектів бухгалтерської експертизи, взаємозв’язку; етапи та особливості призначення і методики проведення бухгалтерської експертизи; застосування студентами набутих у процесі навчання знань при дослідженні на предмет виявлення злочинних дій.

Завданням вивчення дисципліни “Бухгалтерська експертиза” є вивчення бухгалтерської експертизи є визначення місця даної дисципліни в системі науки про контроль, наближення теоретичних знань студентів з бухгалтерського обліку до його практичного застосування у нерозривному поєднанні з вимогами діючого законодавства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- **знати:**

- сутність експертизи, її предмет та об’єкти;
- роль бухгалтерської експертизи на стадії досудового розслідування та в судовому процесі
- порядок призначення бухгалтерської експертизи;
- вимоги нормативно-правових актів, що регулюють порядок призначення та проведення судових експертиз;
- особливості роботи експерта-бухгалтера;
- права, обов’язки та відповідальність експерта-бухгалтера;
- методичні прийоми дослідження наданих експерту-бухгалтеру документів;
- призначення і роль висновку експерта-бухгалтера при розслідуванні чи судовому розгляді матеріалів справи;

- **вміти:**

- обирати методи дослідження необхідних для вирішення справи джерел інформації;
- досліджувати первинні документи, облікові регістри, звітність підприємства;
- узагальнювати результати експертного дослідження .

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи та організація бухгалтерської експертизи

Тема 1. Сутність бухгалтерської експертизи

- 1.1. Сутність бухгалтерської експертизи та її місце в юридичній та економічній науках.
- 1.2. Порівняння аудиту, ревізії та бухгалтерської експертизи.
- 1.3. Особливості бухгалтерської експертизи.

Тема 2. Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення

- 2.1. Предмет бухгалтерської експертизи та об'єкти бухгалтерської експертизи.
- 2.2. Завдання бухгалтерської експертизи, її функції та принципи проведення.
- 2.3. Класифікація бухгалтерських експертиз
- 2.4. Етапи проведення бухгалтерської експертизи.

Тема 3. Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні

- 3.1. Правове регулювання проведення бухгалтерської експертизи.
- 3.2. Нормативне регулювання експертної діяльності.
- 3.3. Підстави та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи

Тема 4. Суб'єкти бухгалтерської експертизи.

- 4.1. Суб'єкти бухгалтерської експертизи: поняття і види.
- 4.2. Повноваження суб'єктів призначення бухгалтерської експертизи.
- 4.3. Суб'єкти проведення бухгалтерської експертизи: права, обов'язки, компетенція та відповідальність.
- 4.4. Роль та повноваження спеціаліста в судовому процесі.

Модуль 2. Методика проведення бухгалтерської експертизи

Тема 5. Методика проведення бухгалтерської експертизи

- 5.1. Суть методики бухгалтерської експертизи та її особливості
- 5.2. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження та їх використання експертом-бухгалтером.

Тема 6. Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи

- 6.1. Поняття документу в бухгалтерському обліку, призначення, порядок обробки та зберігання.

6.2. Особливості дослідження документів, записів в облікових регістрах, методика вивчення показників звітності підприємства під час розслідування економічних злочинів.

6.3. Характеристика і дослідження ознак, які містяться в бухгалтерських документах і, які можуть бути приховані шляхом складання безпідставних і викривлених документів.

Тема 7. Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи

7.1. Дослідження актів документальних ревізій, складених на вимогу судово-слідчих органів.

7.2. Робота експерта-бухгалтера з висновками експертів у інших галузях знань.

7.3. Дослідження інших матеріалів справи.

Тема 8. Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера.

8.1. Структура і зміст висновку експерта-бухгалтера.

8.2. Дослідження і оцінка висновку експерта-бухгалтера.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретичні основи та організація бухгалтерської експертизи												
Тема 1. Сутність бухгалтерської експертизи	9	2	2			5	–	–	–	–	–	–
Тема 2. Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення	9	2	2			5	–	–	–	–	–	–
Тема 3. Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні	9	2	2			5	–	–	–	–	–	–
Тема 4. Суб'єкти бухгалтерської експертизи	14	2	2			10	–	–	–	–	–	–
Разом змістовний модуль 1	41	8	8			25	–	–	–	–	–	–
Модуль 2. Методика проведення бухгалтерської експертизи												
Тема 5. Методика проведення бухгалтерської експертизи	16	2	4			10	–	–	–	–	–	–
Тема 6. Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи	24	2	4			18	–	–	–	–	–	–
Тема 7. Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи	24	2	4			18	–	–	–	–	–	–
Тема 8. Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера	15	2	4			9	–	–	–	–	–	–
Разом змістовний модуль 2	79	8	16			55	–	–	–	–	–	–
ВСЬОГО	120	16	24	X	X	80	–	–	–	–	–	–

5. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність бухгалтерської експертизи. Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення	2
2	Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні	2
3	Суб'єкти бухгалтерської експертизи	2
4	Методика проведення бухгалтерської експертизи	4
5, 6	Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи	8
7	Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи	4
8	Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера	4
РАЗОМ		24

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 78 %.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність бухгалтерської експертизи	5
2	Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення	5
3	Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні	5
4	Суб'єкти бухгалтерської експертизи	10
5	Методика проведення бухгалтерської експертизи	10
6	Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи	18
7	Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи	18
8	Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера	9
Всього		80

7. Індивідуальні завдання

Навчання в аудиторіях відбувається в формі лекційних та практичних занять. Для полегшення засвоєння матеріалу використовуються технічні засоби.

Технічні засоби для проведення аудиторних занять

№ теми	Назва теми	Технічні засоби
1	Сутність бухгалтерської експертизи	Графопроектор з комплектом слайдів
2	Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення	Графопроектор з комплектом слайдів
3	Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні	Графопроектор з комплектом слайдів
4	Суб'єкти бухгалтерської експертизи	Графопроектор з комплектом слайдів, набір первинних документів
5	Методика проведення бухгалтерської експертизи	
6	Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи	Роздатковий матеріал у вигляді набору документів для перевірки
7	Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи	Роздатковий матеріал у вигляді набору документів для перевірки
8	Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера	Приклади експертних висновків

8. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи, модульного контролю та семестрового контролю.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Змістові модулі (перелік тем)	Завдання	К-ть годин	Контролюючі заходи	Терміни виконання (семестр, тиждень)
1	2	3	4	5	6
1	Сутність бухгалтерської експертизи. Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення. Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні. Суб'єкти бухгалтерської експертизи	1. Підготовка до лекційних занять	2	Усне опитування під час практичних занять, міні-колеквіуми	1-4
		2. Підготовка до усного опитування та практичної роботи	14	Усне опитування під час практичних занять, ділові ігри, виконання завдання біля дошки, розв'язок задач під наглядом викладача	1-4
		3. Домашнє завдання	14	Перевірка домашнього завдання, тестування	1-4
		4. Підготовка до МКР	10	Проведення МКР	5
Всього на 1-й модуль			40		
2	Методика проведення бухгалтерської експертизи. Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи. Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи. Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера	1. Підготовка до лекційних занять	2	Усне опитування під час практичних занять, міні-колеквіуми	6-7
		2. Підготовка до усного опитування та практичної роботи	14	Усне опитування під час практичних занять, ділові ігри, розв'язок задач під наглядом викладача	6-7
		3. Домашнє завдання	14	Перевірка домашнього завдання, тестування	6-7
		4. Підготовка до МКР	10	Проведення МКР	8
Всього на 2-й модуль			40		
Всього на дисципліну			80		

Модульний контроль здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та відпрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується написанням модульної контрольної роботи.

Семестровий контроль здійснюється шляхом написання та оцінювання залікових робіт студентів.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

9. Схема нарахування балів

Критерії оцінювання модульного контролю*

<i>Форма контролю</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
– перевірка домашніх завдань	8
– усні опитування	10
– письмові опитування	10
Модульна контрольна робота	22
<i>Всього за модуль</i>	<i>50</i>

Примітка:

* – структурування дисципліни та шкала меж позитивних оцінок наведена в межах одного модулю.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 1

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	5x1=5
Питання, на яке дано повну відповідь і наведено приклади, типові операції та їх відображення в обліку	2x5=10
Правильно вирішені зазначені ситуації із вказанням актів нормативного регулювання	7
Разом	22

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 2

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	5x1=5
Питання, на яке дано повну відповідь і наведено приклади, типові операції та їх відображення в обліку	2x5=10
Правильно вирішені зазначені ситуації із вказанням актів нормативного регулювання	7
Разом	22

Підсумковий контроль

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів за попередню та поточну чверті (формула 1).

$$CB = \frac{\sum_{i=1}^n B_i T_i}{\sum_{i=1}^n T_i}, \quad (1)$$

де СБ – результат попереднього семестрового контролю; B_i – бал за i -й модуль; T_i – кількість годин за планом на засвоєння i -го модуля (аудиторна та самостійна робота); n – число модулів за видами занять згідно з річним робочим навчальним планом на строк проведення семестрового контролю

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю виставляється в залікову відомість.

3. У разі, якщо студент отримав від 0 до 49 балів, то в залікову відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незараховано” (“F” та “FX” відповідно до шкали ECTS). Складання заліку оцінюється в 100 балів та проводиться за направленням з деканату.

Критерії оцінювання залікової роботи

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	5x3=15
Питання, на яке дано повну відповідь і наведено приклади, типові операції та їх відображення в обліку	2x10=20
Правильно вирішені зазначені ситуації із вказанням актів нормативного регулювання	1x30=30 1x35=35
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Бали</i>
A	Зараховано	90 – 100
B		82 – 89
C		74 – 81
D		64 – 73
E		60 – 63
FX	Не зараховано, з обов'язковим перескладанням окремих модулів	35 – 59
F	Не зараховано, з обов'язковим перескладанням повного курсу	1 – 34

10. Рекомендована література

Основна література

1. Судово-бухгалтерська експертиза. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 “Облік і аудит”. / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, – Житомир: ПП “Рута”, 2004. – 460 с.

Допоміжна література

1. Закон України “Про судову експертизу” від 25.02.1994 року № 4038 – XII
 2. Бандурка А.М. и др. Основы судебной бухгалтерии: Учебник. – Харьков: Изд-во Национального университета внутренних дел, 2001. – 336 с.
 3. Білуха М.Т. Судово-бухгалтерська експертиза. – М.: “Дело ЛТД”, 1993. – 272с.
 4. Камлик М.І. Судова бухгалтерія. Підручник. Друге вид., перероб. і допов. – К.: Атіка, 2001. – 376 с.
 5. Климович Л.П. Судебная бухгалтерия (общая часть): Учебное пособие. – Красноярск: Сибирский юридический институт МВД России, 2000.
 6. Корнев С.А. Судебная (правовая) бухгалтерия: Конспект лекций. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 60 с.
 7. Макеенко Г.И. Судебно-бухгалтерская экспертиза: Учеб. пособие. – Мн.: БГЭУ, 2001. – 65 с.
 8. Мумінова-Савіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 202 с.
 9. Судова бухгалтерія: Підручник / В.М. Глібко, О.П. Буцан. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
 10. Судебно-бухгалтерская экспертиза: учеб. Пособие для студентов вузов / [Е.Р. Россинская и др.]; под ред. Е.Р. Россинской, Н.Д. Эриашвили. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2009. – 383 с.
 11. Швець В.Є. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертизи: Підручник. – К.: Каравелла, 2008. – 240 с.
 12. Судово-бухгалтерська експертиза. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 “Облік і аудит”. / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, – Житомир: ПП “Рута”, 2004. – 460 с.
- а також розроблено додаткове методичне забезпечення:
13. Бутинець Т.А. Плани та методичні вказівки до практичних та семінарських занять, виконання контрольних робіт студентами денної форми навчання з курсу “Бухгалтерська експертиза” – Житомир: ЖДТУ, 2013.
 14. Бутинець Т.А. Бухгалтерська експертиза: Методичні вказівки з підготовки до складання іспиту студентами заочної форми навчання та слухачами центру післядипломної освіти. – Житомир: ЖДТУ, 2013.
 15. Бутинець Т.А. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Бухгалтерська експертиза”. – Житомир: ЖДТУ, 2013.

Інформаційні ресурси

Вітчизняні періодичні видання з бухгалтерського обліку та оподаткування
Електронні бази даних